

N° 122

Ważność numeru

20 gr.

Ważność PRENUMERATY

w Łodzi:

Mies. z dod. ilustr. 4,20 gr.

Dla rob. 3,70 gr.

Odnoś. do dem. 30 gr.

Z przes. poczt.

Mies. z dod. ilustr. 5,20 gr.

Przeł. Łodzią egz. 37 gr.

Należność pocztowa

opłacona ryczałtem

XXXI
Istnienia.

Redakcja i Administracja

w ŁODZI.

Al. Kościuszki 41

TELEFON 28

Konto P.K.O. 60594,

Red. przyjmuje od 5—6

Art. i listów anonimowych

nie umieszcza się

Łódź.

ROZWÓJ

DZIENNIK NIEZALEŻNY OD ŻADNEJ PARTII

Czwartek, dnia 3 maja 1928 r.

Popierajcie !!!

EDMUND

WASILEWSKI

przypomina że ma duży wybór
dobrych i modnych materiałów
męskich i damskich
z fabryk

**LEONHARDA
Bielskich i innych**

Piotrkowska № 152

TEL. 44-94

GRAND-OTEL

Sala Mafinowa

Dancing

DZIS

rozpoczęcie zielonego

karnawału

całkowita zmiana programu

Pierwszorzędne atrakcje taneczne

ORKIESTRA

I. Peter sburski

i A. Gold

Miejski Kinematograf Oświatowy

Od wtorku 30—IV 1928 r. 398

Dla dorosłych

Czarny Orzeł

Rudolf Valentino

Dla młodzieży

Znak Zorzy

W roli głównej
Douglas Fairbanks

ZMARŁ w DRODZE DO KRAJU.

Wiedeń, 2,5 (aw)

Zmarł tutaj sekretarz uniwersytetu warszawskiego, Jabłoński. Zmarły przebywał tu w jednym z sanatoriów, w którym zmuszony był się zatrzymać w drodze z Meranu do Warszawy.

Kolej na Bawarię.

Passawa Augsburg nawiedzone trzęsieniem ziemi. Stara Zagorę dla odmiany nawiedził orkan.

Berlin 2 maja.

Na wzgórzach koło Passawy (Bawaria, pogranicze Górnej Austrii nad Dunajem) dało się odczuć trzęsienie ziemi. Mury drżały, szyby powypadały z okien. Drzeniu ziemi towarzyszyły grzmoty podziemne.

Monachjum, 2,5 (tel. wł.)

Na wzgórzach w pobliżu miasta bawarskiego Passau odczuto wczoraj silne trzęsienie ziemi. Mury zatrzęsły się w posiadach i w części załamały. Szyby z licznych domów zostały wybite. Trzęsieniu ziemi, które odczuto aż w okolicy Augsburga towarzyszył grzmot podziemny.

Sofja 2 maja (up.)

Jeszcze nie ochłonęła ludność Bułgarii po ostatnich katastrofach trzęsienia ziemi, gdy wczoraj nawiedził straszliwy orkan miasto Stara Zagora i okolice.

Wiele stojących jeszcze domów zawaliła się, z innych wicher pozrywał dachy, unosząc je daleko w pola. Cyklonowi towarzyszyły grzmoty podziemne.

Wśród ludności powstała panika. Połączenia telegraficzne i telefoniczne z Ruszczukiem są przerwane.

Liczba rannych wynosi około 50 osób czy są zabici i ilu, narazie jeszcze nie wiadomo.

Człowiek, którego wszyscy chcą mieć u siebie.

Wydania Beli Kuhna domagają się Węgry i Niemcy.

Wiedeń, 2,5 (aw)

Jak się dowiaduje jeden z dzienników wiedeńskich, władze węgierskie zażądały wydania im osadzonego w wiedeńskim więzieniu Beli Kuhna.

W kołach rządowych Austrii panuje przekonanie, iż władze austriackie więźnia tego nie wydadzą, bowiem byłoby to sprzeczne z konstytucją.

Wiedeń, 2,5 (aw)

„Die Stunde“ dowiaduje się iż Niemcy zamierzają wystąpić z żądaniem wydania im Beli Kuhna na zasadzie tego, iż jest on równieź ścigany przez niemiecką prokuraturę za udział w przygotowywaniu znanego „putschu“.

Odnosi się wrażenie, że zabiegi zarówno Węgier jak i Niemiec, o wydanie im niebezpiecznego bolszewika, pozostaną bez skutku.

Echa krwawego „święta”.

Statystyka ofiar obchodu 1 maja w Warszawie.

Warszawa, 2,5 (tel. wł.)

Straszna statystyka ofiar wczorajszej krwawej rzezi na Placu Teatralnym i przyległych ulicach przedstawia się jak następuje:

Zabitych jest dotąd 4 osoby (3 żydów i 1 chrześcijanin - ociemniały) dogorywających w szpitalu Dz. Jezus i innych jest 5 osób. Z cięższymi ranami postrzelowemi jest 17 osób. W tej liczbie 5 chrześcijan i 12 żydów Potłuczonych na Placu Teatralnym i przyległych ulicach jest faktycznie do 400 osób. Same Pogotowie Ratunkowe opatrzyło 12 osób. Kasa Chorych przeszło 70 osób. Pry-

watne Pogotowie i prywatni lekarze do 45 osób. Przeważnie są to rany tłuczone głowy, rąk, piersi. Potłuczeni są przeważnie żydzi (85 proc.) w wieku od 18 do 25 lat. Objawia się to tem, że ulegając panice, uciekali oni masowo, padając na rozmaite przeszkody i byli trawieni przez innych uciekających. Wśród opatrzonych są przeważnie szewcy, krawcy, ślusarze, kamasznicy, kuśnierze i uczniowie szkół. Kobiet potłuczonych i rannych jest 31. Przeważnie mają one sińce. 50 osób, przeważnie kobiet uległo hysterji.

TERAZ LITWA PRZEPADNIE
z KRETESEM.

Kurs antysemitki, uprawiany przez koła rządowe na Litwie, wzrósł na nęczeniu.

W dniach ostatnich dokonano szeregu

rowych aresztowań pośród działaczy żydowskich, przyczem m. in. osadzono w więzieniu 9 członków centralnego komitetu sjonistycznego na Litwie, oraz kilkunastu redaktorów pism żydowskich na Litwie.

WARSZAWSKA GIEZDA OFICJALNA

Z dnia 2 maja 1928 roku.

WALUTY.

Dolary Stanów Zjedn. 8,88.

DEWIZY.

Belgia 124,44

Holandja 359,51

Londyn 43,49 i pół

Nowy Jork 8,90

Paryż 35,09

Praga 26,41 i pół

Szwajcaria 171,77

Stokholm 239,00

Włochy 46,99.

Dolar gotówkowy w obrotach prywatnych — 8,89.

AKCJE.

Bank dyskontowy 131,00; Bank handlowy 123,00; Bank Polski 161,75; Bank przem. we Lwowie 105,00; B. Zw. społ. zar. 80,50; Spiess 162,50; Elektr. dąbrow. 78,00; Węgiel 95,50; Cegielski 50,00; Lilpop 44,00; Modrzejów 50,50; Orthwein 12,00; Ostrowieckie serja B. 115,00; Parowozy 45,00; Pocisk 12,20; Starachowice 65,25; Zieleniewski 161,00.

Dla akcji tendencja utrzymana, przeważnie mocniejsza.

Przez radio.

PROGRAM na CZWARTEK dnia 3 MAJA.
10,15 Transmisja nabożeństwa; 12,00

Król Afganów opuścił granicę Rzplitej.

Uroczyste pożegnanie dostojnych gości w Stołpcach,

Dziś o 7 wieczorem przybył tu specjalny pociąg p. Prezydenta Rzeczypospolitej, wiozący królewską parę afgańską ze switą. Dworzec w Stołpcach jest udekorowany zielenią i flagami o barwach polskich i afgańskich.

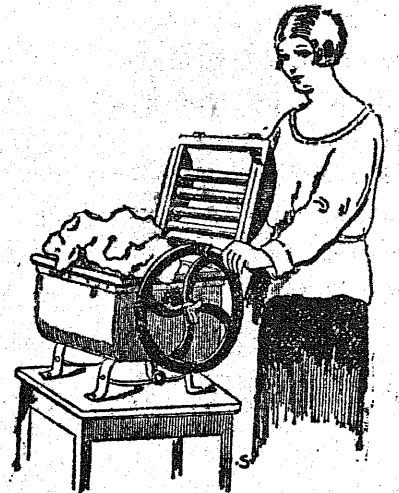
Na przyjazd pary królewskiej udały się na dworzec szwadrony kawalerji KOP. oraz kompanje piechoty KOP i pułków stacjonowanych w Baranowiecach z trzema orkiestrami.

Przybyły również na powitanie eskadry lotnicze z 11 pułku lotniczego w Lidzie.

Na granicy oczekiwał na królewską pa-

zę afgańską specjalny pociąg sowiecki.

W miejscu granicznym między Kołosewem i Niegorekoleje wzniesiono dekoracje, pozostawiono jednak bez zmiany bramę triumfalną z napisem: Pozdrowienie dla robotników Zachodu.

AMERICAN WRINGER COMPANY.

Piotrkowska 40.

Sprzedaż za gotówkę i na raty amerykańskich wyżymaczek „Empire” oraz pralni domowych „Marysia”. Bezpłatne pokazy od 5 do 6.

Najnowsze kreacje
wiosenne
i letnie
nadeszły

S O L E R I E S

PIOTRKOWSKA 90

Koks górnośląski

marki „Gotthard” pierwszorzędnej jakości dla kuźni, motorów spalinowych i centralnego ogrzewania

poleca **„ELIBOR”**

Sp. Akc. Handl. Przem. Ł. J. BO KOWSKI, 1281

Łódź, ul. Kilińskiego № 70, telefon 173

Dyrekcja Kolei Elektrycznej Łódzkiej Sp. Akc.

podaje niniejszem do wiadomości, że z powodu konieczności ograniczenia ruchu tramwajowego na ul. Narutowicza w związku z prowadzonymi na tejże ulicy robotami kanalizacyjnymi

kierunek jazdy linii № 12

ulegnie zmianie na czas od 4 maja r. b. aż do ukończenia robót kanalizacyjnych.

W tym okresie pociągi linii nr. 12 biec będą od Rynku Bałuckiego przez ulicę Nowomiejską, Plac Wolności, ul. Pomorska, ul. Nowo-Targowa, Plac Dąbrowskiego, ul. Narutowicza i ul. Skwerową do Dworca Fabrycznego i z powrotem.

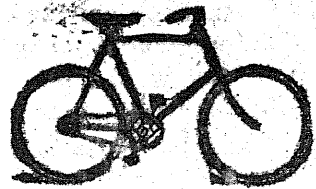
Kierunek linii Nr. 2 i 7 pozostaje bez zmiany

Szkoło okienne

ornamentowe, surowe, kryształowe, belgijskie i czeskie. Szklenie okien wystawowych do największych rozmiarów oraz budowli

Jan CANDRYK.

Piotrkoska 255 i Główna 11. Tel. 59—03 955

Na dogodnych warunkach
Rowery
nanych dobrych marek angielskich, niemieckich oraz części najtańszej i najdogodniejszej w firmie **„Dobropol”**
Łódź Piotrkowska 73
w podwórku
Przyjmujemy wszelkie reparacje oraz lakierowania — 605

Lokal

w śródmieściu na ul. Piotrkowskiej nadający się na warsztat i kantor razem oddam zaraz Oferty pod „Gospodarz” do Adm. „Rozwoju” 1974—1

Pokój

i pokój z kuchnią do wynajęcia przy ul. Andrzeja wprost od gospodarza Oferty pod „Wygodny” do Adm. „Rozwoju” 1676—

Na dogodnych warunkach Wózki spacerowe

Łódzka metalowe materace wysocelana dsiecinne oraz do meblowych łożek „Patent” podług miary Umywalki i wyżymaczk najtańszej
w **FABRYCZNYM SKŁADZIE „Dobropol”** — 602
111, PIOTRKOWSKA 73
w podwórku

Dr. St. Bibergal 88
Moniuszki 11 Tel. 63-22
Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od 8-10 r. i od 5—8 wieczór.

Szkoło okienne

ornamentowe, surowe, matowe oraz szklenie budowlane do ramięcia szkła poleca po cenach niskich.

J. Olej czak, Słowna Nr. 14.

UWAGA: Szkoła inspektowe w wielkim wyborze 75.

Święto zgody narodowej.

W rocznicę Konstytucji 3 Maja.

Łódź, dnia 3 maja.

O Konstytucji Trzeciego Maja pisano już tomy, zarozumiałością byłoby chcieć coś oryginalnego i nowego o niej napisać w artykule dziennikarskim.

Rocznica dzisiejsza jednakże, która jako Święto Narodowe obchodzimy zmusza nas chcąc nie chcąc do chwili głębokiego zastanowienia się nad tą wiekopomną chwilą naszych dziejów.

Konstytucja 3 Maja, uratowała nas moralnie i na lat jakie sto pięćdziesiąt zasilając duchowo życie narodu dała podstawę do dalszego jego rozwoju i aczkolwiek nie zdołała uratować niepodległości rzuciła zasiew pod Odrodzenie Państwa.

W odniesieniu do chwili obecnej powinniśmy z owego wielkiego dzieła wyciągnąć cenną naukę.

WSZYSTKIE NAJWAŻNIEJSZE UCHWAŁY BYŁY PRZEPROWADZONE JEDNOMYŚLNIE

albowiem w narodzie wtedy wystąpił żywotny instynkt potrzeby chwili, instynkt ten wyższy od wszelkiego egoizmu klasowego i ambicji jednoklasowych wysunął na czołowe miejsce hasło

SALUS REI PUBLICAE SUPREMA LEX ESTO.

Dzisiaj gdy osiã obrotu Rzeczy Publicznej jest budżet, trzeba jednak skonstatować, że postanowienia twórców Konstytucji mierzone były na przepiękne zamiary lecz niestety, nie na siły finansowe Państwa, które nie miało właściwie budżetu.

To że postanowienia skarbowe nie spełniły się w całej pełni nie należy przypisać brakowi patriotyzmu lecz brakowi umiejętności przygotowania narodu do powinności skarbowej. Dzisiaj po wytworzeniu całego szeregu ustaw i praw, u schyłku pierwszego dziesięcio-

Parlamentaryzm.

„Księżniczka d'Abrantes, wydając uczyty, pozostawiała zwykle troskę o menu swemu majordomusowi:

— Wyjaśnij mi o co mi chodzi, mówiła księżna; on tłumaczy sobie opacznie moje życzenia; ale, dzięki swej niezręczności, robi nie to i nie tak, jak chce i w rezultacie wykonywa właśnie to, o co prosiłam.

Metoda powyższa znajduje stałe zastosowanie w polityce. Wyborcy wyrażają swą wolę, którą Izba interpretuje fałszywie. Ale, że ustawy są źle skłcone więc w rezultacie żadne nieszczęście nie może spotkać narodu, który korzysta z błogosławieństw parlamentaryzmu“.

(L. Treich).

lecia Niepodległej Polski rzućmy póki czas okiem i przytomnijmy sobie że

POMIĘDZY CHĘCIAMI I ZAMIARAMI i UCHWAŁAMI a POMIĘDZY ICH DOKONANIEM — LEŻY BUDŻET.

Budżet jest koniecznością życia państwowego. Budżet czerpie swe siły z pracy i wytwórczości narodowej, zatem

USTAWY NIE MOGĄ IŚĆ WBRĘW, LUB TAMOWAĆ WYTWÓRCZOŚĆ.

Dzisiaj gdy myśl państwowotwórcza szuka nowych dróg po których kroczyć ma ustrój społeczno-ekonomiczny nowoczesnego państwa narodu, uprzytomnijmy sobie fakt niezbity, że twórcy Wielkiej Konstytucji korzystali ze skarbów wiedzy europejskiej lecz **W SPOSÓB CZYSTO NARODOWY, ZUPEŁNIE ORYGINALNY**

który spowodował iż wielki przewrót polity-

czno-społeczny zakończył się u nas Wielkim Dzielą Duchowem a na Zachodzie Wielką Krwawą Rewolucją.

Twórcy Konstytucji 3 Maja dążyli do odrodzenia czterech fundamentalnych cnót wielkości Państwa Polskiego w XVI w. a były to:

ROZUM — MĘSTWO — CNOTA — PRACA.

W dniu dzisiejszym kiedy obchodzimy również uroczyste Święto Królowej Korony Polskiej uprzytomnijmy sobie słowa Mickiewicza: „...Polska historyczna, Polska wolna oświecona, zaczyna się od Chrześcijaństwa. Polska chrześcijańska stała się naturalną obroną cywilizacji zachodniej, z Chrześcijaństwa wypłył przeciw barbarzyństwu...“

K. F.

Święto mordu i nienawiści.

PO DNIU 1 MAJA w POLSCE

Od roku 1888, kiedy po raz pierwszy przedstawiciele socjalistycznych zachodnio-europejskich organizacji robotniczych proklamowali 1 maja, jako święto proletariatu, dzień ten obchodzony jest uroczysto rokrocznie przez stowarzyszenia robotnicze, idąc od czerwonym sztandarem rewolucji społecznej. W wystąpieniach pierwszomajowych biorą udział zarówno socjaliści, jak komuniści, a nawet anarchiści.

Po wojnie światowej w obchodach pierwszomajowych zaszła ta zmiana, że wbrew doktrynie o jednolitości i międzynarodowej solidarności klasy robotniczej — poszczególne kierunki skrajnego ruchu robotniczego (pomijamy tu oczywiście kierunki umiarkowane) unikają manifestacji wspólnych i starają się wyodrębnić jedne od drugich: socjaliści od komunistów, komuniści od socjalistów, jedni i drudzy od anarchistów.

W wielu krajach wewnętrzne rozbicie lewicy robotniczej sięga tak daleko, że socjaliści np. manifestują w paru odrębnych grupach, odsadzających się wzajemnie od czci i wiary (przykładem pepesowcy i „drobnerowcy“), a w roku bieżącym coś podobnego będzie można zaobserwować również wśród komunistów, którzy ostatnio podzielili się na prawowiernych „Stalinowców“ i odstępców „Trockistów“.

Dodajmy, że każdy z tych odłamów pretenduje w dniu pierwszym maja do przedstawicielstwa całej klasy robotniczej i w jej imieniu gotów jest posunąć się do wszelkiego rodzaju wystąpień czynnych. Jakże to mogą być wystąpienia, mieliśmy dowód dwa

lata temu i onegdaj w Warszawie, gdy manifestujący pepesowcy walili w najlepsze z brauningów do manifestujących komunistów, którzy zresztą z całą świadomością starali się ich sprowokować. W tym haniebnym zajściu zarówno prowokatorzy komunistyczni jak i bojówkarze socjalistyczni mieli czołowość podawać się z równym tupetem za jedynie uprawnionych „przedstawicieli walczącego proletariatu“. Podobne wydarzenia, jak w Warszawie, zanotowano i gdzieindziej.

Już same te fakty wystarczą by stwierdzić, że „coś się psuje w państwie socjalistycznym“. Miała być imponująca jedność, a jest rozbicie. Miało być braterstwo a bywa-bratobójcza walka. Są to fakty, których nie pokryje żadna blaga napuszonych manifestów obu Międzynarodówek (2-iej i 3-iej).

Kino Dom Ludowy
PRZEJAZD Nr. 34 598

Dziś

Dziś

Genjalny, **Douglas Fairbanks**
niezrównany
w najlepszej swej kreacji w monumentalnym filmie p. t.

„Czarny Pirat“

Ceny miejsc: W dni powszednie na wszystkie seanse zaś w sobotę niedzielę i święta od g. 1-3 pp I miejsce 75 gr., II miejsce 40 gr. III miejsce 30 gr

W sobotę niedzielę i święta od godz. 3 po 6
I miejsce 60 gr., II miejsce 50 gr. III miejsce 40

Wszystkie techniki „Rozwój“

Przed polską próbą pokonania przestworzy.

Łto są lotnicy Idzikowski i Kubala.

Zainteresowanie przygotowującym się w Paryżu polskim lotem transatlantycznym wzrasta w Polsce z dniem każdym. Dzisiejsza prasa komunikuje szczegóły dotyczące dwóch lotników, którzy mają stanowić załogę polskiego samolotu. Obaj mają za sobą świetne zasługi w historii wojennej i pokojowej żeglugi powietrznej.

Major-pilot Ludwik Idzikowski liczy lat 37 i jest lotnikiem od r. 1915. Początkowo służył w armji rosyjskiej zmobilizowany jako słuchacz politechniki w Leodjum, potem w r. 1918 przechodzi do armji polskiej i dostaje się do słynnej eskadry pułk. Faunteroy, działającej przez cały czas z olbrzymim sukcesem na froncie. Za służbę frontową major Idzikowski odznaczony został krzyżem Virtuti Militari krzyżem walecznych, oraz szeregiem pochwał naczelnego dowództwa. Ze względu na wysokie kwalifikacje major Idzikowski zostaje po wojnie instruktorem, a następnie szefem pilotażu w wyższej szkole lotniczej w Grudziądzu. Następnie zostaje przydzielony do departamentu lotnictwa w Warszawie. W r. 1924 i 1925 brał udział w raidzie polskim z Paryża do Warszawy. Później mianowany dowódcą dywizjonu w pierwszym pułku lotniczym zostaje odkomenderowany do komisji zakupu samolotów wojskowych we Francji i wywiązuje się jak najzaszczytniej ze wszystkich powierzonych mu zadań.

Major-pilot Kazimierz Kubala był najlepszym obserwatorem lotniczym w armji polskiej. Liczy on 35 lat. Ukończył chemję na Uniwersytecie Krakowskim. Lotnikiem

jest od r. 1916. Był w czasie bohaterskiej walki pod Lwowem. Za zasługi frontowe odznaczony jest krzyżem Virtuti Militari i czterokrotnie krzyżem walecznych. Po wojnie major Kubala pracuje w warsztatach lotniczych kończy kurs fabryczny w Paryżu, następnie już jako przygotowanie do lotu transatlan-

tyckiego kończy kurs nawigatorów morskich w Brest.

Do lotu polskiego zakupiono i przygotowano specjalnie olbrzymi płatowiec „Amio” z silnikiem Lorain Dietrich o sile 650 HP. Płatowiec ma nosić nazwę „Orzeł Biały”.

„Co się stało z gen. Zagórskim?”

UNIEWINNIAJĄCY WYROK NA Ks. Dr. M. GODLEWSKIEGO.

Dziesiąty Sąd Pokoju w Warszawie rozpatrywał sprawę ks. Marceliego Godlewskiego, redaktora i wydawcy tygodnika „Wiadomości Parafji Wszystkich Świętych”, oskarżonego z art. 1 rozporządzenia Prezydenta z 10 maja 1927 r., o umieszczenie w numerze 37 notatek „Co się stało z gen. Zagórskim”, oraz w nr. 41 notatki „Co się stało z gen. Zagórskim”.

Obronę wnosił mec. Kijeński, który udowodniał, że artykuły o gen. Zagórskim były odbiciem niepokoju, nurtującego w społeczeństwie. Obojętność społeczeństwa byłaby dowodem zupełnego upadku moralnego. Nie powinno być podejrzliwości co do intencji redaktorów pism omawiających spr-

wy publiczne. Ustrój państwa, w którym wszelka opinja i krytyka byłyby dławioną, jest niemożliwy w XX wieku, dlatego też i w Polsce zaprowadzony został ustrój demokratyczny. Niestety częstokroć zbyt pochopnie stosuje się u nas prawo konfiskaty drukowanego słowa, co prowadzi w rezultacie do nierzadkich uchylań konfiskat przez sądy.

Po replice przedstawiciela Komisarjatu Rządu, p. Kriegera i powtórnej przemowie meca Kijeńskiego, Sąd udał się na naradę, po czem wydał wyrok, uniewinniający ks. Godlewskiego z zamieszczenia artykułów w nr. 37 „Wiadomości Parafji Wszystkich Świętych”, skazując go natomiast na grzywnę 100 zł. za wznanekę w nr. 41 pisma.

Walny zjazd byłych wychowañców szkoły W. Górskiego.

ODBEDZIE SIĘ W WARSZAWIE W DNIA 20 MAJA.

20 maja b. r. jako w 51 roku istnienia szkoły, zostającej bez przerwy pod dyrekcją Wojciecha Górskiego. Zarząd Towarzystwa byłych wychowañców Gimnazjum pod wezwaniem Św. Wojciecha, dawniej szkoły Wojciecha Górskiego, organizuje Walny Zjazd Byłych Wychowañców.

Na Zjazd ten, w imię solidarności koleżeńskiej powinni przybyć i przybędą wszyscy Wychowañcy bez względu na to, czy ukończyli całkowity kurs szkoły, czy też tylko uczęszczali do niej przez dłuższy lub krótszy okres czasu.

Jest bardzo pożądanym jaknajliczniej-

szy udział w zapisywaniu się na Członków Towarzystwa, którego cele w myśl § 6 są nadzwyczaj doniosłej wagi.

To co powstało dzięki inicjatywie p. W. Górskiego i powinno być łącznikiem pomiędzy najdawniejszymi wychowañcami a obecnie kształcącą się w tej szkole młodzieżą. Zapisy dla życzących przyjąć udział w zjeździe, jak również i szczegółowe informacje co do Zjazdu, otrzymać można w kancelarji Twa Hortensja 2 w Warszawie w godzinach szkolnych, poza tem we wtorki, czwartki i piątki w godzinach wieczornych od 20 do 21.

Formująca się armja „polska”

KOGO POWOŁANO DO ARMJI CZYNNEJ.

„Ostatni dziennik personalny min. spraw wojsk. Nr. 9 z dnia 26.IV br. wciela następujących oficerów rezerwowych do armji czynnej w randze poruczników:

Uhrmachera Mojżesza, Steinberga Mojżesza, Schwarza Ozjasza, Schpielera Maurycego, Lauba Maurycego, Braunera Wolfa, Zuckera Abrahama, Weichmana Józefa, Kru-pholza Józefa, Haempla Fritza Adolfa, Meer-sanda Wolfa, Sternberga Leona, Amstera Iza-aka, Falschberga Daniela, Antesa Oswalda, Jonasa Michała, Hirta Osera, Mühlbauera Rubina, Schaffa Józefa, Altschera Bernarda, Stillera Abrahama, Astmanna Hercha, Neu-bauera Ozjasza, Tatykowera Leona, Weiss-a Arona, Hassmanna Jana, Schrenzela Jakóba, Altera Józefa, Beinsteina Izaaka Saula, Ren-nera Maksa, Bardacha Jakóba, Brunnera Adolfa, Andermanna Saula, Zwillinera Zygmunta, Mreunda Eljasza, Bibelmana Ema-mela, Halperna Wilhelma, Margulies-a Os-kara, Schragera Abrahama, Narzissenfelda Jakóba, Tenebaum-a Eleazara, Schecktera Sa-lmona, Hofmanna Moritza, Goldflussa Jo-sachima, Sehajera Salomona, Bauma Izaaka, Wechslera Abrahama, Kisewa Saula, Stimma Maksa, Lichtera Izidora, Zweidlinga Mojże-sza i tđ. itd.

Dalej ze względu na ograniczone miej-sce w piśmie, wyliczać nie jesteśmy w sta-nęcych, 170 podobnych imion i nazwisk”

Humor.

U FOTOGRAFA.

— Możeby pani kazała zrobić powięk-szenie ze swoich dzieci?

— Oh, zbyt czyste. One i tak rosną pre-dko.

DLACZEGO...

— Czy pan wie dlaczego bocian stoi na jednej nodze?

— Nie, nie wiem.

— No, to jest przecież całkiem proste. Bo gdyby podniósł drugą, toby upadł.

— Wiesz, lekarz mi powiedział, że po-wracaniem sobie dać wyciąć ślana kleszka, no-

tem migdały, a potem kawalek kości z nosa...

— Biedaku, to niewiele ci zostanie...

— Ani grosza... Lekarze teraz tyle bio-

NA ULICY.

Pani: — Czemu płaczesz, chłopczyku?

Chłopiec: — Mam dzisiaj na obiad bo-zy z kremem.

Pani: — Więc czego płaczesz?

Chłopiec: — Bo zablakałem się na uli-cy i nie mogę trafić do domu.

ODPOWIEDNIA ZONA.

— D ojrzała, wybitnie inteligentna ko-bięta. Wierzaj mi, — posiada ona rozum za dwóch!

— Słuchaj! Toć to akurat dla ciebie!

ZYCIE GOSPODARCZE.

Komunikacja kolejowa w Polsce.

Wielkie zmiany w nowym rozkładzie jazdy.

Ministerstwo komunikacji opracowało nowy rozkład jazdy na P. K. P., który wechodzi w życie od 15 maja b. r. Nowy rozkład wprowadza wielkie zmiany i ułatwienia w komunikacji w całym kraju i to zarówno w pociągach miejscowych, jak i na przestrzeniach dalekich. Nowy rozkład oparty jest na rozkładzie dotychczasowym, wprowadza jednak nowy system, z podziałem na pociągi dalekich kierunków.

Stworzono więc 5 głównych szlaków, ze specjalizacją każdego szlaku. Ośrodkiem jest Warszawa i od niej biegą główne szlaki do Wilna, Krakowa, Lwowa i t. d. Na tablicach rozkładowych zamieszczone będą mapki z wyszczególnieniem głównych szlaków i rozgałęzieniami. Każde rozgałęzienie od głównego szlaku naznaczone będzie odpowiednią cyfrą, co ułatwi odnalezienie na tablicy.

Przy opracowywaniu nowego rozkładu ministerstwo brało pod uwagę postulaty turystyczne, uzdrowiskowe i gospodarcze. W ruchu pociągów turystycznych, względnie do miejscowości uzdrowiskowych i kąpielowych na uwagę zasługują: wydobycie z pociągu zagranicznego (Warszawa - Wiedeń) wagonów do Zakopanego i Krynicy (odjazd z Warszawy o 7.35, przyjazd do Warszawy 9.30 stworzenie nowego pociągu turystycznego Zakopane - Krynica, który skraca dotychczasową jazdę do 6 godzin; dodatkowa para pociągów kąpielowych Lwów - Jasło, które będą kursowały w trzech okresach sezonu letniego (na początku, w środku i w końcu sezonu - przed wyjazdem młodzieży do szkół) nowa para pociągów uzdrowiskowych Lwów - Sianki do miejscowości klimatycznych, położonych na hali; dwie pary nowych pociągów wycieczkowych w niedzielę i święta z Tarnopola w okolice; nowa para pociągów codziennych całorocznych Stanisławów - Worochta; dwie pary nowych pociągów sezonowych letnich Stanisławów - Worochta; nowa para pociągów turystycznych (w niedzielę i święta) Dziedzice - Zakopane na Żywiec i Suchą dla turystyki z zagranicą (w wykonaniu umowy turystycznej, zawartej przez ministerstwo spraw zagranicznych z Czechosłowacją); przedłużenie pięciu par pociągów uzdrowiskowych z Ustronia do Polany na nowo utworzonym odcinku Goleszów - Wisła, nowa para pociągów wycieczkowych (w niedzielę i święta) Katowice - Polana; przedłużenie dwóch par pociągów pospiesznych Kraków - Rabka do stacji Zaryte; oraz zaprowadzenie dodatkowej nowej pary pociągów osobowych Chabówka - Zaryte dla obsługi Rabki.

Ze względów gospodarczych zaprowadzono szereg nowych pociągów, przede wszystkim t. zw. wahadłowych (krótkich) w dyrekcjach: Wileńskiej, Warszawskiej, Radomskiej, Gdańskiej i Poznańskiej, tytułem próby, zamiast pociągów motorowych. Istnieje bowiem tendencja, by ruch podmiejski zastąpić wyłącznie pociągami motorowymi. Z dalszych posunięć zasługują na wyróżnienie nowa para pociągów Kielce - Katowice;

zaprowadzenie na wszystkich odcinkach dyr. Wileńskiej, gdzie był ruch nieregularny (2 do 3 razy tygodniowo), ruchu codziennego, najmniej dwoma parami pociągów; zaprowadzenie 10 par poc. motorowych Kraków - Wieliczka (rynek), oraz 2 par również motorowych Kraków - Katowice; przedłużenie pociągu Lwów - Dziedzice do granicznej stacji czechosłowackiej Petrowice, nowa para pociągów pospiesznych łącznikowych między Trzebinia i Dziedzicami dla komunikacji Wiednia i Pragi przez Małopolskę z Rumunją; nowa para pociągów całorocznych Lwów - Przemyśl, Lwów - Żółkiew i Lwów - Skniłów (ze względu na port lotniczy w Skniłowie) oraz cały szereg drobnych udogodnień w zakresie wagonów bezpośredniej komunikacji i nowych połączeń.

Produkcja światowa nafty w 1927-ym r.

KRYZYS NADPRODUKCJI W STANACH ZJEDNOCZONYCH

W ciągu ubiegłego roku zaszły w produkcji światowej nafty pewne przesunięcia, a mianowicie: nastąpił kryzys nadprodukcji ropy naftowej w Stanach Zjednoczonych, wzrost znaczny i stały produkcji w Wenezueli i w Rosji, oraz wydatny spadek produkcji w Meksyku. Jak widać z powyższego równowaga w ustosunkowaniu między głównymi producentami światowymi nafty została zachwiana. Pod koniec r. 1927 równowaga ta zaczęła powoli wracać do normy dzięki akcji wielkich trustów, które w większym lub mniejszym stopniu zagarnęły w swe ręce kontrolę nad produkcją największych rejonów naftowych. Te właśnie przesunięcia i wysiłki trustów w celu normalizacji produkcji i zbytu były źródłem i przyczyną powstałej walki konkurencyjnej między dwoma największymi trustami - angielskim Royal Shell i amerykańskim Standard Oil Cy.

W Stanach Zjednoczonych skonstatowano okresowe zmniejszenie się wydobywania ropy o 10 do 15.000 beczek. W Meksyku spadek produkcji wyniósł w r. 1927-25 mi-

ljonów beczek w porównaniu z r. 1926. (64 miliony beczek). Ogromną natomiast wydajnością odznaczają się źródła naftowe w Wenezueli. Rafinerie meksykańskie przerobiły w roku ubiegłym z górą 4 i pół miliona beczek ropy pochodzenia wenezuelskiego. Zwiększyła się również produkcja nafty w Rosji, za pierwsze trzy miesiące 1927-28 wynosiła 7,2% w porównaniu z tym samym okresem 1926-27. W związku z porównaniem doszedł do skutku między Standard Oil of New York a syndykatem rosyjskim, wybudował trust amerykański w r. 1927 w Batumie wielką fabrykę, która będzie mogła przerabiać rocznie 150.000 ton ropy naftowej.

Produkcja ogólna nafty i jej pochodnych w Rumunji doszła w roku ubiegłym do cyfry 3,650,000 ton.

Sytuacja ogólna na rynku światowym poprawiła się obecnie, albowiem przycichła już nieco i weszła na normalniejsze tory walka między Royal Shell i Standard Oil Cy, która odbijała się na zniżce konkurencyjnej cen.

PETER BOLT.

92)

Telegrafista z Perth

Czy ma tutaj w pustyni leżeć, wyczekując końca? Niema już żadnego ratunku? Ale wielbłąd targal go za rękaw, puścił go potem i dmuchał w twarz. Nie mógł mówić, ale czegoś chciał. Chciał całowickowi dać do zrozumienia, że nie chce zaprzestać walki o życie, nie chce się położyć i czekać aż przyjdzie śmierć.

W głowie Parkera był chaos. Nie łatwo mu teraz było złapać nic jakiegokolwiek myśli i dalej ją snuć. Ale myśl, którą mu teraz właśnie zademonstrował wielbłąd była tak prosta: czyż Anglik ma się łatwiej poddać losowi niż wielbłąd?

- Abdullah, czy mi pomożesz? - zapytał go Parker.

Zwierzę usłyszało głos ludzki, usłyszało swe imię. Zrozumiało, że człowiek, który miał je z pustyni wyprowadzić, żył jeszcze i wydało dziwny gardłowy dźwięk. Był to zapewne wyraz radości. Parker zebrał swe siły i podniósł się, podszedł do Sleigha, który znowu leżał nieprzytomny, ale oddychał. Wielbłąd podszedł i targal go za rękaw, chwycił go zębami i powłókł parę kroków, stanął potem, patrząc pytająco na Parkera.

- Co mam zrobić, Abdullah, czy mi pomożesz? - zapytał.

Zwierzę podeszło znowu do Sleigha, obwąchało go, chwyciło zębami za ubranie i jeszcze raz powłóкло parę kroków, potem udawało, że się przy nim kładzie.

Abdullah ostrożnie zgiał swe nogi, starając się zachować równowagę przy kładzeniu się z ciężkim ładunkiem. Manewr ten jak, jak zwykle, doskonale mu się uda-

Tylko jeden z cienkich sznurów, którymi były przymocowane ciężkie worki, pękł przytem upadły dwa wory. Parker spróbował je podnieść, ale były za ciężkie na resztki jego siły, nie mógł sobie z nimi dać rady. I jeszcze nie zdawał sobie sprawy z zupełnej w obecnej chwili bezwartościowości dla niego tych błyszczących kamieni. Ze wzruszeniem i smutkiem, spoglądał na te dwa worki. Była to pierwsza ofiara!

Przy tych workach leżał Jimmy, tak samo się nie ruszał jak i one ale było w nim jeszcze życie. Parker słyszał jego oddech i bicie jego serca, gdy się nad nim pochylał, biło nawet mocno i wcale nie wolno.

Próbował go posadzić i kiedy go podnosił, spostrzegł, że był znacznie cięższy od jednego z worków. Przyszła mu wreszcie myśl załadować go na wielbłąda.

(D. e. n.)

KINEMATOGRAF I ŻYCIE.

Bożyszcze kobiet całego świata.

Rudolf Valentino zostawił po sobie minimalną spuściznę.

Rozwiała się legenda, związana z nazwiskiem Rudolfa Valentino, amerykańskiego aktora filmowego i zarazem najpiękniejszego człowieka na całym świecie.

Kiedy Valentino, pogromca setek tysięcy serc niewieścich, umarł, mówiono powszechnie, że star hollywoodzki był zarazem najbogatszym aktorem na świecie. Dzienniki, które zamieszczały szpaltowe sprawozdania o pogrzebie Valentino, doniosły jednocześnie o olbrzymiej spuściznie. „której nie można narazie określić w cyfrach, ale która na pewno wynosi przeszło pięć milionów dolarów” Tak brzmiała pierwsza wiadomość. Za spadkobierczynię tego majątku uważano rozwidzioną małżonkę aktora filmowego. W następnych miejscach pojawiały się coraz nowe wiadomości o wysokości spuścizny. Dzienniki amerykańskie zamieszczały zestawienia, obliczając olbrzymie honoraria Valentino, największe, jakie kiedykolwiek bywały wypłacane aktorowi, nie wyłączając najznakomitszych śpiewaków i śpiewaczki operowe. Mówiono, że honoraria wynosiły tygodniowo do siedemdziesięciu tysięcy dolarów i dlatego obliczano majątek Valentino na cztery do pięciu milionów.

W późniejszych wiadomościach suma ta skurczyła się do półtora miliona dolarów, co wciąż jeszcze przedstawiało pokąźną kwotę. Zaznaczono, że Rudolf Valentino nie tylko posiadał wielki majątek ale zostawił i dość znaczne długi, które mają być spłacone ze spadku. Dowiedziano się też, że miał w Kanadzie bardzo obszerne dobra, które kupił na dwa lata przed śmiercią, że dwa drapacze nieba w Nowym Jorku również do niego należały, że miał pałac w Los Angeles i wspaniałą willę w Hollywoodie gdzie zwykł był odpoczywać po trudach pracy filmowej.

Okazuje się obecnie, że wszystkie te wiadomości są wyssane z palca i były zapewne lansowane przez amerykańskie wytwórnie, by utrzymać zainteresowanie dla ostatnich filmów z Valentinem, które wystawiano we wszystkich kinoteatrach świata. Wysokość spadku, pozostawionego przez sławnego artystę, pozostaje daleko w tyle za powyżej wymienionymi sumami. Wynosi jednak wciąż jeszcze sumę 278.000 dolarów. W sumie tej mieści się już wartość willi w Hollywoodie. W wiadomościach zaś o dobrach w Kanadzie, pałacu w Los Angeles i drapaczach nieba w Nowym Jorku niema ani słowa prawdy. Te piękne gmachy są nieistniejącymi zamkami na lodzie.

Ale i te 287.000 dolarów ulegają gwałtownej redukcji. Wkrótce po śmierci Valentino zgłosili się jego wierzyciele i przedstawili spadkobiercom swe żądania. Wynoszą one 170 tysięcy dolarów. Ponieważ i państwu należy się podatek spadkowy — w tym wypadku około 9000 dolarów — więc rzeczywistość spuścizna po Valentinie wynosi zaledwie 8000 dolarów. Jest to suma bardzo drobna w porównaniu ze sławą Valentino. Spadek

ten ma być podzielony pomiędzy licznymi członkami rodziny aktora.

W rzeczywistości korzysta ze spadku po Valentinie rodzina, lecz kilku wydawców nowojorskich, którzy już we dwa tygodnie po śmierci aktora wydali jego biografię. Opisywali w niej tryb życia Valentino, jego wspaniałe sukcesy i niezliczone miłostki.

Książki te rozeszły się po Ameryce w setkach tysięcy egzemplarzy i to w przeciągu paru tygodni pomimo, że większość podanych w nich wiadomości była tak samo wysana z palca jak bajka o olbrzymiej spuściznie po najpiękniejszym człowieku na świecie.

Ile ludzi chodzi codziennie do kina.

52 TYSIĄCE KINEMATOGRAFÓW CZYNNYCH NA ŚWIECIE.

Na całym globie ziemskim znajduje się obecnie 52.000 czynnych teatrów kinowych. Kina te mogą pomieścić 21 milionów osób. Jeśli przypuścimy, iż każdy z tych 52.000 kin urządzi dziennie jeden tylko seans, na którym będzie wyprzedanych tylko 50 proc. miejsc, to przekonamy się, iż co wieczór 11 milionów ludzi uczęszcza do kina. W rzeczywistości liczba ta jest jednak że większa.

Największą liczbę kin posiadają oczywiście Stany Zjednoczone, a mianowicie: 25.000 sal, w których może się pomieścić jednocześnie 11 milionów osób. Drugie miejsce z kolei zajmuje Europa, która liczy 22.000 teatrów kinowych z 8 milionami miejsc siedzących. Na trzecim miejscu znajduje się Azja z 3.000 kin, mogących pomieścić

600.000 widzów, dalej Australia z 1.200 kinami o 350.000 miejsc i wreszcie na szarym końcu Afryka, która posiada datychczas tylko 800 kin, mieszczących 200.000 ludzi. Tak więc cała Afryka posiada tylko dwa razy więcej kin niż Berlin, który ma ich sam 420.

Kapitały zaangażowane w światowym przemyśle filmowym sięgają już dzisiaj olbrzymich sum i obliczane są na 2 i pół — 3 miliardów dolarów. Największy udział w tych kapitałach ma przemysł filmowy Stanów Zjednoczonych, który pod względem wysokości inwestowanych kapitałów zajmuje trzecie miejsce w kraju po przemyśle metalurgicznym i naftowym. Żaden rodzaj przemysłu nie może się poszczycić tak raptownym i potężnym wzrostem, jak przemysł filmowy.

Mussolini na filmie.

ŻYCIE WIELKIEGO CZŁOWIEKA JAKO PRZYKŁAD dla POTOMNOŚCI

— Biedny mój dom! Biedne życie moje! A matka, dręczona tysiącami utrapień — pisze w w którymś ze swych wspomnień z lat wczesnej młodości głośny dziś na całą kulę ziemską dyktator Mussolini.

Jakże dziwna jest karjera tego syna kowala z Varano di Costa — małej miejsciny w okolicach Forti!

Benito Mussolini do lat dwudziestu nie zakosztował kawy, mięso jadł tylko w uroczyste święta, a kształcił się za pieniądze, wyblagane przez matkę jako zasiłek z gminy. W aktach prefektury w Forti do dziś dnia przechowały się listy, w których matka Mussoliniego prosi o wyasygnowanie jej pewnej sumy, by móc opłacać studia syna swego Benito, który według zdania osób kompetentnych zdaje się „wiele obiecywać po sobie”. Podczas gdy pani Boxa Mussolini ponosiła ofiary, by móc kształcić swego syna, ojciec Aleksander Mussolini, zdolny rzemieślnik i namiętny wyznawca apostoła anarchizmu Bakunina hartował w nim ducha i rozwijał męskość. Do dziś dnia przypomina sobie „Il Duce”, jak pewnego razu we łzach przyszedł do ojca, by się poskarżyć na starszego kolegę, który go zbił, i jak Aleksander Mussolini, miał współczuć synowi,

uderzył go w twarz ze słowami:

„Naucz się bronić jak mężczyzna, a nie płakać jak babal”

Pochód czarnych koszul na Rzym był rozstrzygającym momentem w jego karierze. Poczynając od tej chwili wódz faszystów staje u steru państwa. Lecz jego godnemu umysłowi nie wystarcza sprawowanie rządów, Mussolini przyjmuje poza życiem politycznym jaknajbardziej intensywny udział w życiu społecznym i artystycznym, wkładając częstokroć w prywatne życie obywateli. Jego ogromna żywiołowość znajduje wyładowanie w patetycznych gestach i w pełnej afekcji pozie oraz w ogromnie wyrazistej mimice; pod tym względem Mussolini przypomina Rzymianina z czasów cesarzy.

Chętnie też zgodził się Mussolini na stworzenie filmu, któryby ukazywał jego życie prywatne i publiczne. Dyktator zezwolił wytwórni narodowej „Luce”, która zamierzała stworzyć ten dokument na dokonanie zdjęć z jego życia prywatnego.

Dlatego też obok reprezentacyjnych wystąpień państwowych ukaże się Mussolini w tym filmie w dziesiątkach okoliczności życiowych.

ROZMAITOŚCI Z CAŁEGO ŚWIATA.

Kult zmarłych w Chinach.

Ceremonie pogrzebowe — Wystawienie zwłok przez 40 dni — Żałoba — Kult przodków.

Chińczycy odnoszą się do śmierci z większym spokojem ducha, niż Europejczycy. Każdy z „Synów Kraju Środka” przygotowuje się do niej już w czasie swego życia. Prawie że wszyscy bogatsi Chińczycy troszczą się o to, by zawczasu sprawić sobie dostatnią, pięknie lakowaną trumnę, starsi zaś posiadają nawet „śmiertelne” spodnie, które im; według tamtejszego zwyczaju ofiarowują kochające dzieci w dniu 59-tych urodzin. Oprócz tego istnieją specjalne zwyczaje i obrzędy, które dzielą przepaścią pojęcia Europejczyka od ludów Dalekiego Wschodu.

W związku z ceremonią pogrzebową, podaje interesujące szczegóły Dr. Filehner w swojej książce: „Kraj Środka”. Po śmierci krewnego, pisze on — rodzina rozciąga nieboszyka na desce, poczem kapłani buddyjscy kładą mu na oczach przedmioty srebrne a do ust wpychają perły, drogocenne kamienie lub monety. W trzecim dniu po śmierci wkłada się zwłoki do trumny, owinięty je poprzednio w prześcieradła. Oblicze zakrywa się jedwabną chustką. Do trumny wkłada się również ulubione przedmioty zmarłego. Następnie kapłani odprawiają nad zmarłym pośmiertne buddyjskie i taoistyczne ceremonie, nalepiając małe figurki, wycięte z papieru na drzwiach, oknach i sprzętach w pokoju zmarłego.

Zwłoki pozostają w domu żałobnym do czterdziestu dni. Dopiero po upływie tego czasu urządzi się pogrzeb, połączony z wielką wystawnością. Na przedzie orszaku pogrzebowego niosą malcy chorągwie; po nich następują muzykanci, a za tymi kroczą najbliżsi krewni zmarłego, z których ostatnim jest syn zmarłego. Tuż za nim niosą tragarze na tykach bambusowych wysoko umieszczoną trumnę, za którą postępują kołbiety. Grób jest przygotowany na kilka dni przed pogrzebem i dokładnie zbadany przez wróżbitów i geomantów, czy nadaje się do swego przeznaczenia. Po przychylniej ich odpowiedzi spuszcza się trumnę do grobu i za chwilę małe pagóreczki świadczy o miejscu spoczynku zmarłego.

W całym Chinach przestrzega się ścisłe okresu żałoby, którą należy zachować przez 27 miesięcy w razie śmierci rodziców lub jednego z małżonków. W innych wypadkach skracą się żałobę do jednego roku. Specjalną żałobę stosuje się wśród urzędników, którzy muszą w tym okresie rezygnować ze swej służby. Tak np. pewien urzędnik, któremu zmarł ojciec, przez trzy lata głodował, nie mogąc zgodzić z przepisami, zajmować się pracą. Dziwnem się może wydaje Europejczykowi, że Chińczycy uważają białą barwę za odznakę żałoby. Takie samo znaczenie posiada i barwa niebieska lub popielata. Wplatany w czasie żałoby w warkocz jedwabny sznurek czy wstążka, winny być jednakowoż zawsze barwy białej.

Pamięć o zmarłym nie ginie wśród krewnych, lecz trwa długo dzięki rozpowszechnionemu tam kultowi przodków, który tworzy właściwe podłoże życia społecznego.

Kult przodków zobowiązuje wszystkich krewnych pozostałych przy życiu do obchodzenia uroczystych obrzędów na wiosnę i w jesieni ku czci zmarłych. Na tym podłożu oparta jest również religia Chińczyków. Przeludnienie kraju — na jeden kilometr kw. przypada w Chinach 85 mieszkańców — pędzi Chińczyków w obce kraje, mimo to zdala od ojczyzny zachowują oni swe dawne tradycje i zwyczaje nawet po kilkunastu latach pobytu na cudzej ziemi.

Przy budowie kanału panamskiego było zatrudnionych wielu skośnookich robotników, z których niejeden padł przy znużonej pracy. W takich razach rodacy zbierali między sobą ostatnie nieraz oszczędności, aby opłacić przetransportowanie zwłok do Chin. W końcu wypadła dodać, że troska o rodzinę i kult przodków stoją ponad wszystko w życiu codziennym każdego Chińczyka.

Pierwsze monarchie parlamentarne.

KRÓLESTWO LEGENDOWEJ SĄBY.

Odcyfrowanie pisma klinowego na kamiennej tablicy, znalezionej w południowej Arabji, przynosi rewelację, iż królestwo Saby było pierwszą monarchją o ustroju konstytucyjnym w dzisiejszym znaczeniu. Tak przynajmniej twierdzi prof. James Montgomery z uniwersytetu w Pensylwanji, który wygłosił na ten temat odczyt w amerykańskim towarzystwie filozoficznym w Nowym Jorku. Uczony dodaje do tego, że królestwo Saby w swojej ustawie państwowej w zadziwiający sposób uprzedziło brytyjską konstytucję.

Ten prastary parlamentarny „dekret” nie ma żadnej daty, ale prawdopodobnie pochodzi z epoki o wiele późniejszej, aniżeli ta, w której żyła owa biblijna królowa Saba, którą odwiedzał w dziesiątym stuleciu przed Chrystusem król żydowski Salomon.

Prof. Montgomery przypuszcza, że nowo odkryta ustawa państwowa królestwa Saby w południowej Arabji powstała nie na długo przed epoką chrześcijaństwa.

Z odcyfrowanego dokumentu klinowego wynika że wola czynników prawnopństwowych posiadała tę samą siłę i wpływ, co zarządzenia monarchy.

Ponieważ dokument ten wspomina wyraźnie o dwóch uprzednich posiedzeniach parlamentarnych, więc stąd wniosek jasny, iż ten system konstytucyjny rządów w tym państwie starożytności zapuścił już trwałe korzenie.

Szczegóły, zawarte w owym prastarym dokumencie wykazują, iż wówczas w królestwie Saby istniały dwie instytucje ustawodawcze, które w sensie dzisiejszym można by nazwać senatem i izbą posłów.

G. i M. COLE.

63)

Testament Hugona Radletta

Świadeństwo małżeńskie z córką Dolmetscha, bankiera w New Jorku. Było tam jeszcze świadectwo chrztu Hugona, syna górnikarza Jana Radletta, — wydane przed 45 laty, w parafji Restington w powiecie Durham.

„A więc dlatego przybrał nazwisko Restington” — pomyślał Blaikie nie bez wzruszenia. Wspomniał o miejscu swego urodzenia.

Zanotował sobie w myśli daty, a następnie zabrał się do stosu prywatnych listów. Między nimi była paczka, związana jakąś wyblakłą wstążką. Na wierzchu znajdował się kawałek papieru z napisem: „Od Marji Pole — H. R.”

„Ciekawość jest, lub też była — ta Marja Pole — Blaikie — Chociaż

jest to właściwie bez znaczenia”.

Zaczął czytać listy. Ostatni pisany był przed jakimś 12 laty, cztery lata przed zniknięciem Radletta z Ameryki. Większość z nich zawierała jedynie pobieżne wiadomości o codziennych sprawach; ton ich zaś wskazywał na istnienie serdecznej przyjaźni między Radlettem i autorką listów. Pisała do niego „Hugonie” i podpisywała się „Marja”. Ale późniejsze listy były bardziej interesujące. Widać z nich było jasno, że między Radlettem i Marją Pole powstała miłość i — i że zostali zaręczni. Były to listy kochanków, naczynia, naznaczających sobie spotkania, opowiadających o wzajemnych przeżyciach, albo też prosto o wielkiej miłości Marji Pole dla Hugona Radletta. Blaikie czytał już przedostatni list. Marja była na wsi dla poratowania zdrowia. Pisała swemu narzeczonemu, że według diagnozy lekarzy, jest beznadziejnie chora na suchoty. Miesiące jej życia są policzone. Postanowiła, wobec tego, nie widzieć już więcej Hugona, ale

odjechać do swoich rodziców w Szkocji i tam życie zakończyć. Czuli, że najlepiej dla nich obojga będzie, jeżeli się już nie zobaczą. Kochała go, ale w tych warunkach nie mogła zostać jego żoną.

Z ostatniego listu wynikało, iż Hugo Radlett, natychmiast po otrzymaniu tego listu, pojechał do Marji i zmusił ją do widzenia się z nim. Błagał ją wówczas, aby wyszła za niego za wszelką cenę, ale bezskutecznie. Napisał znowu, zaklinając na wszystko, aby zgodziła się przeżyć ostatnie dni swego życia jako jego żona; na to otrzymał odpowiedź — był to, doprawdy, wzruszający list, w którym donosiła mu, że zanim otrzyma to pismo, ona będzie już w drodze — i Hugo nowi nie wolno za nią jechać. Adresu nie zostawi — tak będzie lepiej. Za wszelką cenę chce zniknąć z jego życia. Jej życie jest już tylko kwestją tygodni.

(D. c. n.)

KRONIKA

KALENDARZYK

Czwartek, dnia 3 maja — Aleksandra

TEATRY

Teatr Miejski: — pop. i wiecz. „Zemsta”.
Teatr Kameralny: — „Mecenas Bolbec”.
Teatr Popul.: — Kazimierz Wielki i Esterka
Gong — „Nareszeie wiosna”.

WIDOWISKA

Casino: — Apasze Paryscy.
Splendid: — Podszepcy demonów.
Grand-Kino: — Noc przygód miliardera.
Odeon: — „Szczapa na carskim balu”.
Czary: „Kiedy mężczyzna milczeć musi”.
Corso: „Szczapa na carskim balu”.
Dom Ludowy: „Synowie słońca”.
Miejski Kin. Oświatowy: — Czarny orzeł

Wia demości bieżące.

Zbiórka na Dar Narodowy

W dniu dzisiejszym rozpoczyna się zbiórka na Dar Narodowy 3 Maja Polskiej Macierzy Szkolnej.

Komitet Zbiórki mieszczący się w Banku Polskich Kupców — Piotrkowska 113, zwraca się do wszystkich z gorącą prośbą o popieranie zbiórki.

Wszelkie materiały kwestowe jak nalepki, znaczki etc. są do nabycia w Komitecie, który urzędować będzie stale od godz. 9-ej rano do wieczora, począwszy od 3 maja do 9 maja.

Prócz kwesty do puszek będą również ustawione w lokalach publ. stoliki, przy których osoby upoważnione przyjmować będą ofiary.

Skartelizowanie wszystkich związków

Na terenie Łodzi powstała myśl skartelizowania związków polskich, chadeckich, „Trade Unionów” i innych, celem prowadzenia wspólnej akcji i wyeliminowania ze związków zawodowych polityki.

Da kartelu tego przyłączają się wszystkie związki z wyjątkiem klasowych i będą specjalnie występowały na zewnątrz w obronie robotników. Również zasadą kartelu ma być nie przyjmowanie do poszczególnych związków robotników zmieniających ciągle przynależność związkową, a zasadą ma być werbowanie robotników dotychczas niezrzeszonych.

Konferencja w tej sprawie ma się odbyć w dniu 10 bm. wówczas ustalony zostanie program wspólnego działania. (bip)

Pracowci wreszcie zrezygnowali

W poniedziałek poraz ostatni grupy bezrobotnych usiłowały podjąć pracę na Polesiu Konstantynowskim wbrew zastrzeżeniom magistratu.

Tym razem znów wkroczyła policja i samowolników usunęła z plesia.

W dniu wczorajszym roboty odbywały się normalnie i brał w nich udział jedynie robotnicy, zatrudnieni przez magistrat. (bip)

Dzień 1 Maja w powiecie łódzkim.

MINAŁ SPOKOJNIE DZIĘKI CELOWYM ZARZĄDZENIOM STAROSTWA.

W dniu 1 maja w szeregu miast powiatu łódzkiego jak np. w Zgierzu Konstantynowie i Aleksandrowie odbyły się uroczyste pochody i akademje, podczas których przemawiali leaderzy, PPS. z Łodzi. Na Akademji w Zgierzu przemawiali poseł Szczerkowski i senator Danielewicz. Na całym terenie powiatu nie doszło do zakłócenia spokoju dzięki celowym zarządzeniom Starostwa, które do wszystkich miejscowości wydelegowało swych przedstawicieli dla czuwania nad porządkiem i ładem. W przewidywaniu ewentualnych scysji, które mogłyby mieć miejsce wobec antagonizmu jaki istnieje pomiędzy PPS. a PPS. lewicą, zarządzone były pochody obydwu tych organizacji politycznych nie odbywały się jednocześnie. (p)

Po 1 Maja.

BADANIA ZATRZYMANIYCH WYWROTOWCOW.

W dniu wczorajszym sędzia śledczy bez rewiru p. Bendzikowski przybył do komendy miasta celem przesłuchania aresztowanych podczas pochodu 14 komunistów. Jak się dowiadujemy przesłuchani są znani policji politycznej jako niebezpieczni działacze komunistyczni i są niejednokrotnie notowani w kartotekach. W dniu dzisiejszym zostanie przesłuchana druga część i najprawdopodobniej w dniu dzisiejszym zostaną aresztowani i przetransportowani do więzienia przy ul. Gdańskiej 13. (abc)

Podział taniej mąki.

CHLEB BĘDZIE KOSZTOWAŁ PO 70 GROSZY za KILO.

Magistrat przejął nadesłaną przez rząd mąkę interwencyjną i rozpoczął już jej rozdzielanie. Po obfitem zaopatrzeniu w mąkę wszystkich kooperatyw za pośrednictwem związku spółdzielni, mąka rozdana będzie piekarzom prywatnym głównie na krańcach miasta, gdzie wypieka się chleb dla ludności robotniczej.

Piekarze, którzy otrzymają mąkę interwencyjną muszą zobowiązać się do sprzedaży chleba po 70 groszy bez względu na to, czy posiadają jeszcze dawne zapasy, mąki

droższej. Organa policji otrzymały nakaz kontroli tych piekarzy i lustrację dokonywaną będą zarówno w dzień podczas sprzedaży chleba, jak i w nocy podczas wypieku.

W piekarniach winna być wszędzie uwidoczniiona cena chleba. Warto zaznaczyć, że już na samą wieść o wysłaniu do Łodzi mąki na rynku zaznaczyła się tendencja zniżkowa i obecnie ceny spadły o 3 do 5 gr. na 1 kl. (bip)

Katastrofa kolejowa

WYPADKÓW Z LUDZMI NIE BYŁO.

Na szlaku kolejowym pomiędzy stacjami Andrzejów i Galkówek prowadzone są roboty nad zamianą starych szyn na nowe, wskutek tego pociągi na tym szlaku muszą być kierowane nadzwyczaj ostrożnie. Mimo to jednak nie udało się uniknąć katastrofy.

W dniu wczorajszym w pobliżu Andrzejowa wykołował się parowóz pociągu towarowego, ulegając dość znacznym uszkodzeniom. Zarył on się głęboko kołami w piasek nasypu. Wypadku z ludźmi na szczęście nie było. Na miejsce wykołowania się parowozu zjechały władze kolejowe w Łodzi w celu przeprowadzenia dochodzenia (p)

Pobór rocznika 1907.

Jutro w piątek w kolejnym dniu poboru winni się stawić przed komisją poborową nr. 1 (Pomorska 18) mężczyźni rocznika 1907, zamieszkali w obrębie II komisariatu pp. C z nazwiskami na litery I, J, K, L, E, M, N, O.

Przed komisją poborową nr. 2 (Ogrodnowa 34) winni stawić się mężczyźni rocznika 1907 zamieszkali w obrębie I komisariatu policji o nazwiskach na litery H, Ch, I, U, K, do

19, 20, 21, 22 i 23 wprowadzone zostają numery, od 12 do 17 czyli, że okręg III będzie podział miał, o 2 obwody mniej. Obwody 12, 13 i 14 będą obejmowały miasto Łódź, 15, 16 i 17 wszystkie powiaty województwa łódzkiego. (p)

Z obszaru powiatu łódzkiego winni stawić się przed komisją poborową w lokalu przy ul. Piotrkowskiej 187 poborowi ze Zgierza o nazwiskach na litery K, do P. (bip)

Zmiana numeracji obwodów Inspektoratu Pracy III okręgu

Na mocy rozporządzenia Ministra Pracy została zmieniona numeracja obwodów III Okręgowego Inspektoratu Pracy. Zamiast dotychczasowych numerów obwodów 14, 17, 18,

19, 20, 21, 22 i 23 wprowadzone zostają numery, od 12 do 17 czyli, że okręg III będzie podział miał, o 2 obwody mniej. Obwody 12, 13 i 14 będą obejmowały miasto Łódź, 15, 16 i 17 wszystkie powiaty województwa łódzkiego. (p)

Kto został laureatem nagrody literackiej m. Łodzi.

Uwagi i niektóre reminiscencje, dotyczące p. Juljana Tuwima

Nagrodę literacką m. Łodzi za rok 1928 otrzymał p. Juljan Tuwim. O zasługach literackich tego, poety, którego dorobek literacki nie jest znany szerokim kołom polskich czytelników, napiszemy na innem miejscu, tu je dymie chcemy zaznaczyć, że po zeszluszczonym odznaczeniu nagrodą dostojnego pisarza Aleksandra Niemojewskiego, obecny wybór za krawa na grubo a niewłaściwy żart. Jak twierdzi „Gazeta Warszawska“ przyczynił się do takiego rozstrzygnięcia przedstawiciel Rządu, wizytator szkół łódzkich p. Czapczyński który swym głosem przeważał szale na korzyść p. Tuwima skutkiem czego przepadł kontrkandydat do nagrody, Wacław Berent. Jak zapewne czytelnicy przypominają sobie p. Czapczyński był gorącym obrońcą systemu wychowania w gimn. E. Orzeszkowej, która to uczelnia stanowiła etap dla szeregu żydówek bolszewiczek w drodze z ławy szkolnej do kryminału. Pan Czapczyński gorący przyjaciel mniejszości, wybrał na laureata starozakonnego młodego poetę, mało wartościowych a często i pornograficznych utworów kabaretowych.

Tu nawiasem trzeba dodać, że poprzedniego dnia przed nadaniem p. Tuwimowi nagrody, p. wizytator Czapczyński był obecny na wieczorze poetyckim p. Tuwima, poczem spędził z nim parę miłych chwil.

Po ukazaniu się wiadomości o przyznaniu nagrody p. Tuwimowi, warszawski sensacyjno-pornograficzny „Czerwony Kurjer“ zrobił z p. Tuwimem wywiad, w którym p. Tuwim między innymi powiedział:

„...Ani nawet przypuszczałem, że moje kochane miasto rodzinne przeznaczy mi nagrodę. Akurat byłem w Łodzi w sobotę swój wieczór poetycki w gimnazjum łódzkim, na zaproszenie tutejszych uczniów. Właśnie to samo gimnazjum skończyłem 14 lat temu“...

[To powiedział p. Tuwim. Pominawszy milczeniem, ten dziwny zbieg okoliczności, że p. Tuwim, który dotychczas jakoś nie urządził w łódzkich gimnazjach wieczorów poetyckich raptem niespodziewanie wyprawiał taką ucztę duchową dla uczniów, jednej uczelni łódzkiej, natomiast chcemy uzupełnić niedomówienie p. Tuwima i sprostować pewną nieścisłość.

Otóż p. Tuwim ubiegłej soboty miał swój wieczór poetycki w gimnazjum im. Piłsudskiego. W rzeczywistości p. Tuwim kończył przed 14 laty tę uczelnię, jeżeli gmach szkolny ma reprezentować wewnętrzną treść. Bo p. Tuwim kończył **RZĄDOWE GIMNAZJUM ROSYJSKIE** był t. zw. w potocznej mowie **LAMISTRAJKIEM**.

Któremu młodzież ze szkół polskich nie podała ręki, a obecnie po wypędzeniu rosyjskich okupantów jest w tym gmachu **RZĄDOWE GIMNAZJUM POLSKIE**.

Obecna uczelnia to nie dalszy ciąg poprzedniej, z której podczas słynnego strajku szkolnego z r. 1905, cała młodzież polska wystąpiła, a pozostali tylko Rosjanie i...

A jak w dalszym ciągu postępował ten polski narodowy wieszcz, obdarzony nagrodą literacką m. Łodzi? Czytamy o nim w „Myśli Niepodległej“ z dnia 1 lipca 1922 roku.

„Kiedy „lada chłystek z rodzinnym kiejnotem“ wraz z bratnią młodzieżą robotniczą i włościańską przygotowywał się do walki z najazdem niemieckim, kiedy na ulicach Warszawy i Łodzi rozlegały się pierwsze strzały niby pierwszy podmuch wiosny, szła ku nam wielkim krokiem niepodległość, cóż miał do powiedzenia młodzież polskiej p. Juljan Tuwim, lamistrak w przyłbicy Mickiewiczów i Słowackich, i jakie to kosztowne bogactwo składał u stóp zmartwychpowstającej Polski.

Tak istotnie. Pan Juljan Tuwim opiewał po swojemu „Wiosnę“.

Na Tamce psiekrwie, na trawce
Naróbcie Polsce bachorów

Wijcie się psiekrwie, wijcie
W szynkach narożnych pijcie
Rozrzucie więcej kawalerskich chorób
O! będą później ze wstydu się wiły
Dziewki fabryczne, brzuchate kobyły
...Walczyli za swój kraj Niemcy,
skrwawiła się młodź rosyjska, polskie dziewczęta i chłopcy nieletni ginęli w obronie Lwowa i Wilna, a Juljan Tuwim, chwilowy apostata żydowski, tak sobie „na Tamce i na trawce“ składał Polsce „swe kosztowne bogactwo“.

Risum teneatis amici!

Wstrzymajcie śmiech przyjaciele — kończy „Myśl Niepodległa“. Jakież lepsze zakończenie można dać i teraz po otrzymaniu wiadomości, że nagrodę literacką m. Łodzi przyznano Juljanowi Tuwimowi, lamistrakowi z czasów niewoli rosyjskiej, autorowi wiersza p. t. „Wiosna“.

N. N.

Ofenzywa Urzędów Skarbowych na Łódź.

BEZPRAWNE ZAJĘCIA NA PODATKI, KTÓRE MAJĄ BYĆ DOPIERO WYMIERZONE.

W dniu wczorajszym IV urząd podatków i opłat skarbowych przystąpił do czynienia zajęcia na kwoty, które mają być dopiero wymierzone jako podatek obrotowy, za rok 1927. Jest to fakt dotychczas nie notowany, należy bowiem wziąć pod uwagę, że wymiar podatku tego nie został jeszcze uskuteczniiony, nakazy płatnicze zaś nie zostały jeszcze rozesłane.

Funkcjonariusze urzędu skarbowego o-

blożyli sekwestrem towary i przedzę kupców i przemysłowców, nawet tych, którzy nie zalogują nietylko w podatkach za lata ubiegłe, lecz i w zaliczkach na podatek obrotowy za rok 1927, uniemożliwiając tym samym produkcję i sprzedaż. Organizacje gospodarcze Łodzi postanowiły podjąć w sprawie tej niezwłocznie jaknajenergiczniejszą interwencję u odpowiednich czynników. (p)

Lasy płoną.

50 MORG LASU SPŁONEŁO W MAJĄTKU ZDUNY.

Onegdaj wybuchł pożar lasu w majątku Zduny w powiecie Łęczyckim, stanowiący własność Władysława Bettichera. O godzinie 2 po północy zauważono nad lasem krwawą łunę. Zaalarmowana ludność okoliczna pośpieszyła na miejsce pożaru, gdzie oczom jej przedstawił się grozą przejmujący widok. Płomienie z błyskawiczną szybkością rozszerzały się po wyschłym w skutek

dni upalnych lesie, zajmującym przestrzeń kilkunastu włók. Przystąpiono do energicznej akcji ratowniczej, t. j. do cięcia drzew i do kopania rowu. Dzięki temu tylko, udało się pożar zlokalizować. Spłonęło 50 morg młodego lasu przedstawiający dość wysoką wartość pieniężną. Władze policyjne wdrożyły energiczne dochodzenie. (p)

Na naszych przysłowiowych drogach.

OSTRE ODPADKI KAMIENI NA SZOSACH PSUJĄ KISZKI I OPONY.

Jak się dowiadujemy związek zawodowy szoferów wystąpił w tych dniach do urzędu wojewódzkiego z memorjałem w sprawie prac szosowych dzięki jedynie którym szoferom niszcza się w zastraszający sposób opony i kieszki. Mianowicie na całym szeregu odcinków szosowych robotnicy tłuką kamienie, których ostre odłamki

mienia odpryskują na środek szosy, powodując niszczenie opon. W memorjale szoferzy proszą p. wojewodę, by zechciał wydać odpowiednie zarządzenia, by robotnicy przy rozbijaniu kamieni o toczeni byli w ten sposób zapobiegnię się r. ntu ostrych kamieni. (abc.)

Na marginesie miejskiej pożyczki inwestycyjnej DROGA ZABAWA W ŚWIĘTO 1 MAJA

Jak wiadomo z okazji t. zw. święta czerwonej międzynarodówki świętowano we wszystkich instytucjach magistrackich od najwyższych dygnitarzy począwszy w dół. Koszta, jednak tego nieróbstwa poniosą podatnicy, a są to koszta nie byle jakie jeżeli się zważy iż jedna trzydziesta pensji miesięcznych wynosi około 20,000 zł. zaś dniówka 3000 robotników sezonowych około 27,000 razem więc około 47,000 zł. Tak się szafuje groszem publicznym. Ile za to dzieci mogłoby wyjechać na kolonie letnie?

Bezpłatne przedstawienia z okazji Święta Narodowego

Staraniem Komitetu Obchodu Święta Narodowego 3 Maja w dniu dzisiejszym o godz. 16-ej odbędą się — prócz przewidzianych w programie uroczystości — bezpłatne przedstawienia popołudniowe: w Teatrze Miejskim dla młodzieży szkół średnich i zrzeszeń oraz w Teatrze Popularnym dla wojskowych i policji. Bilety na powyższe przedstawienia rozdane zostały dla młodzieży szkolnej za pośrednictwem Kuratorium, dla publiczności zaś — za pośrednictwem zrzeszeń robotniczych.

Prócz tego w Helenowie odbędą się również o godz. 16-ej przy udziale miejscowych organizacyj sportowych bezpłatne zawody sportowe z nader urozmaiconym programem, który obejmuje wyścigi kolarskie, zawody bokserskie itp. Bilety wejścia rozdane będą za pośrednictwem zrzeszeń robotniczych.

Fabryki Łódzkie w Jugosławji

Przemysłowcy łódzcy zakładają fabrykę wyrobów włókienniczych w miejscowości Krasy pod Lublaną w Jugosławji.

Program

Uroczystości otwarcia miasta Tuszyń-Las w dniu 6-go maja 1928 roku.

1) 11 godz. Msza Polowa celebrowana przez Jego Ekscelencje Biskupa Tymienieckiego.

2) 12 i pół. Przemówienie P. F. Burmistrza, miejscowego Ks. Proboszcza i Starosty.

3) 13-ej. Uroczyste otwarcie przez przecięcie wstęgi i odsłonięcie tablicy pamiątkowej.

4) 13 i pół. Zdjęcie fotograficzne.

5) 14-ej. Przyjęcie zaproszonych gości

KOMITET.

Nocne dyżury aptek

Dzisiaj w nocy dyżurują następujące apteki: M. Lipca (Piotrkowska 103) E. Millera (Piotrkowska 46), W. Groszkowskiego (Konstantynowska 15); A. Perelmana (Ceglarniana 64); H. Niewiarowskiego (Aleksandrowska 37); S. Jankielewicza (Stary Rynek 9.) (bip)

Nowy Zakład Artystyczno-Fotograficzny.

Wzrosty znany w szerokich kołach prowadzący od 1891 roku własny

Święto Narodowe 3-go maja.

PROGRAM OBCHODU DZISIEJSZEGO

Obywatele! Dzień Święta Narodowego w dniu 3 maja cała Polska. Dzień to wiekopomny, który mówi o wielkiej przeszłości, nawiązuje do większej jeszcze i wspanialszej przyszłości Narodu i Państwa.

Niech się w dniu tym krzepią serca polskie, niech dusze ogarnia wielka myśl o dobro Państwa, niech się objawi jedność Narodu około Jego wielkiej idei!

Wszyscy mieszkańcy naszego miasta winni wziąć udział w obchodzie.

PROGRAM:

Czwartek, dnia 3 maja 1928 roku.

Godzina 6.30 — Pobudka orkiestr wojskowych.

Godzina 9. — Nabożeństwo w świątyniach katolickich dla działwy szkół powszechnych; o godz. 10 — nabożeństwa w tychże

świątyniach dla młodzieży szkół średnich
Godzina 10 — Nabożeństwa w świątyniach innych wyznań.

Godzina 11 — Uroczyste nabożeństwo w Katedrze Św. Stanisława Kostki.

Godzina 12 — Defilada

Godzina 16 — Uroczyste posiedzenie Rady Miejskiej.

Godzina 17 — Koncerty w parkach i ogrodach miejskich.

Godzina 20.30 — Uroczyste przedstawienie w Teatrze Miejskim: „Zemsta za mur graniczny” komedia w 4 aktach Al. hr. Frejdy.

Zrzeszenia i korporacje, biorące udział w nabożeństwie w Katedrze Św. Stanisława Kostki, proszone są o przybycie do Katedry najpóźniej o godz. 10.30.

Wielkie zawody konne artylerji.

JRZĄDZA W NIEDZIELE DN. 6 B. M. 10 PULK KANIEWSKI A. P.

W niedzielę dnia 6 b.m. o godz. 2 po południu urządza 10 pułk kaniowski artyl. pol. na placu gen. Hallera wielkie zawody konne i artyleryjskie z okazji święta pułkowego.

Zawody obejmują konkursy hipiczne oficerskie z udziałem 15 jeźdźców w tem oficerów — gości z 26 p. a. p., nadto podoficerskie z udziałem 10 jeźdźców, dalej pokaz konkursowe artyleryjskie i jazda figurą.

Cenne i nader piękne nagrody ufundowali p. gen. Małachowski d-ca korp., p. Wojewoda Jaszczółt, p. gen. Olszyna-Wilczyński d-ca dywizji, Starosta Łódzki p.

Rzewski, p. Prezes Rady Miejskiej p. Inż.

Holcgreber i p. Prezydent Miasta Poseł Ziemięcki. Ponadto obok przechodniej nagrody p. Wojewody Jaszczółta dla zespołów artyl.

żołnierskich znajdują się nagrody przechodnie oficerów rezerwy 10 p. k. a. p. „Puchar wędrowny” dla oficerów zawodowych pułku, nadto nagroda oficerów pułku „stepowy rumak” dla podoficerów zawodowych pułku.

Wielka konkurencja jeźdźców oraz trudny par-cours budzą istotne zaciekawienie.

Zaproszenia rozsyła adjutantura 10 p. k. a. p. ul. Jerzego Nr. 10.

Liga Mocarstwowego Rozwoju Polski.

ZOSTAŁ UTWORZONY WOJEWÓDZKI KOMITET W ŁODZI.

Otrzymaliśmy następujący komunikat:

W ciągu dni ostatnich został mianowany Komitet Wojewódzki w Łodzi Ligi Mocarstwowego Rozwoju Polski, w następującym składzie: Prezes — Stanisław Pawłowski, Sekretarz — Miron Lewandowski, Członkowie: — Kierownicy Wydziałów: Aleksander Zaleski, Marja Więckowska, Antoni Tomaszewski, Romuald Petrykowski.

Komitet Wojewódzki rozpoczął już swoje czynności powołując Komitety Powiatowe i Koła Ligi Mocarstwowego Rozwoju Polski. Zadaniem Ligi jest dążenie do zdobycia dla Polski mocarstwowego stanowiska przez pracę nad rozbudzeniem uspio-

nych sił twórczych w Narodzie i podniesieniem jego kultury zarówno duchowej jak materialnej, pracę nad wychowaniem jaknajszerszych warstw społeczeństwa rozumiejących potrzebęładu, karność, poszanowania i przestrzegania ustaw, rozbudzenie czynnego zainteresowania pośród najszerzych warstw społeczeństwa i stworzenie jednolitego frontu w sprawach obrony Narodowej walkę z ujemnymi objawami partyjnicstwa w Państwie, zwalczanie jednostek oraz ugrupowań zerujących na żywotnych interesach Państwa, tudzież tępienia przejawiających się w jakichkolwiek formach nadużyć uprawianych przez sprzedajne elementy.

zakład fotograficzny w Warszawie, artysta-fotograf p. Henryk Konarzewski (Prezes Stowarzyszenia Fotografów Warszawskich) po gruntownym odnowieniu lokalu przy ulicy Piotrkowskiej 97, po poświęceniu w dniu 29 kwietnia, otwiera w naszym mieście w dniu 4 maja Zakład Artystyczno-Fotograficzny.

Ponieważ p. Konarzewski zastosował najnowsze ulepszenia i sprowadza cały personel pracowników odpowiednio wyspecjalizowanych z Warszawy, sądzimy, że potrafi zadowolić najwybredniejsze wymagania koneserów naszego grodu. Życzymy Mu przeto najlepszego powodzenia.

Kronika policyjna.**Z przedpokoju**

Z przedpokoju mieszkania Racheli Barcińskiej (Piotrkowska 36) skradziono garnitur i inne drobne rzeczy wartości 240 zł.

Z mieszkania Jana Kubiaka (Konstanty Zowska 43) skradziono bieliznę i ubranie wartości 300 zł. (bip)

Pod samochodem

Zofja Grabowska, lat 14, zamieszkała przy ul. Zakątnej 18 najechana została przez samochód, prowadzony przez szofera Zygryda Drewniaka.

Policja spisała protokół celem pociągnięcia szofera do odpowiedzialności. (bip)

Napad

Na ul. Brzezińskiej chodzący Antoni Łukasiewicz (Sikawska 7) został napadnięty przez nieznaną mu sprawcę, którzy pobili go tępym narzędziem. Pierwszej pomocy udzielił napadniętemu lekarz pogotowia (bip)

Kradzież z włamaniem

W dniu wczorajszym dom przy ul. Piotrkowskiej 236, stał się terenem zuchwałej kradzieży. W godzinach nocnych nieujawnieni dotychczas sprawcy włamali się do mieszkania Stanisławy Hettig, gdzie w czasie tym nie było nikogo. Złoczyńcy gospodarowali z całą swobodą, pootwierali wszystkie szafy i szuflady, skąd skradli większą ilość garderoby i bielizny wartości 8000 złotych.

Po dokonaniu kradzieży zbiegli wraz z łupem w niewiadomym kierunku nie pozostawiając żadnych śladów. Kradzież stwierdzona została dopiero rano. Powiadomione o niej władze policyjno-śledcze wdrożyły energiczne dochodzenie. (p)

Konieczna ostrożność

Jak się dowiadujemy Urząd Śledczy w Łodzi w tych dniach zaarrestował około 80 złodziei kieszonkowych. Zaarrestowanie kieszonkowców było niezbędnym z tego względu, że ci, wykorzystawszy takie momenty jak dzień 1 maja oraz 3 maja w tłoku mogli bezkarnie dokonywać kradzieży. Dzięki przetrzymaniu przestępczych elementów przez kilka dni w komendzie kradzieże kieszonkowe zmniejszyły się do minimum. (abc)

Komunista Witold Wandurski

POZOSTANIE NADAL W WIĘZIENIU.

Osadzony w więzieniu przy ul. Gdańskiej komunistyczny poeta i powieściopisarz złożył skargę incydentalną na decyzję sądu okręgowego, mocą której sąd okręgowy w Łodzi nie zgodził się na uwolnienie Wandurskiego do czasu rozprawy głównej.

Sąd Apelacyjny w Warszawie, biorąc

pod uwagę olbrzymi materiał obciążający na jednym z posiedzeń gospodarczych postanowił decyzję sądu okręgowego w Łodzi zatwierdzić. Mimo starań pozostanie Witold Wandurski nadal w więzieniu, gdzie będzie oczekiwał dnia rozprawy. Oskarżony jest z art. 102 K.K. (abc)

Ze związków i stowarzyszeń.**Z POLSKIEJ Y. M. C. A.**

Dziś o godz. 7 wiecz. w sali Polskiej Y.M.C.A., Piotrkowska 89 odbędzie się uroczysty obchód Święta Narodowego.

Wejście dla wszystkich bezpłatne.

ZE STOW. TECHNIKÓW.

W piątek, dnia 4 maja o godz. 8-ej wieczorem odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia Techników w Łodzi, Piotrkowska 102 wieczór dyskusyjny, na którym rozpatrywana będzie najtrudniejsza do rozwiązania w Stowarzyszeniu Techników, kwestja.

O liczne i punktualne przybycie członków prosi Zarząd.

ODCZYT CZERWONEGO KRZYŻA.

Staraniem Czerwonego Krzyża w niedzielę, dnia 6 maja rb. o godz. 12 min. 30 po poł. w sali Polskiej YMCA. Piotrkowska 89, pan dr. Edward Ziegler wygłosi odczyt n. t. „Choroby zakaźne u dzieci”. Wejście na odczyt bezpłatne.

Teatr i sztuka.

TEATR MIEJSKI.

Dziś jako w dniu Święta Narodowego dane będą dwa przedstawienia: o godz. 3 po południu (wejście bezpłatne) — bilety rozdziela Komitet Obchodu 3 Maja oraz o godz. 8 min. 30. Na obu przedstawieniach odegrane będzie arcydzieło fredrowskie „Zemsta” w opracowaniu reżyserskim M. Szpakiewicza i w obsadzie pp: St. Janowskiego (Cześnik), K. Kijowski (Rejent), K. Szubert (Papkin), F. Brodniewicz (Wacław), W. Gurynowicz (Dyndałski), Chodecki, Damięcki, Lisowski i Łabędzki.

Przedstawienie wieczorowe będzie miało charakter specjalnie uroczysty. Będą na nim obecni przedstawiciele władz państwowych, komunalnych oraz sfer społecznych, towarzyskich naszego miasta.

Widowisko uroczyste „Zemsty” powtórzone będzie w sobotę o godz. 4 popołudniu dla szkół. Ceny od 50 groszy do 3 zł. Bilety już do nabycia. „Don Juan Tenorio” z udziałem

łem Józefa Węgrzyna grany będzie jutro i w sobotę wieczorem.

„Święto kwitnienia wiśni” grane będzie raz jeszcze i ostatni w sezonie w niedzielę o godz. 4 po południu po cenach niższych.

TEATR KAMERALNY.

Dziś o godz. 6 popoł. dla uczestników Zjazdu Zw. Użytecz. Publ. „Najdroższa moja Peg”. Wieczorem o godz. 9 po raz ostatni na przedstawieniu wieczorowym „Mecenas Bolbec”. Ceny niższe (od 1 zł. do 6 zł.)

Jutro w sobotę i w niedzielę wieczorem zabawna komedia St. Kiedrzyńskiego „Powrót do grzechu” z Michałem Zniczem w głównej roli fotografa-pechowca. Wyborna ta sztuka mimo wielkiego powodzenia grana będzie jeszcze kilka razy.

TEATR SCHEIBLERA i GROHMANA

W najbliższą niedzielę dnia 6 maja o godz. 5 popoł. artyści Teatru Miejskiego odegrają w sali „Ognisko” Przedziałnia 68 po raz pierwszy arcydzieło fredrowskie pt. „Zemsta”.

TEATR POPULARNY.

Dziś o godz. 8,20 wiecz. historyczny dramat w 5-ju aktach „Kazimierz Wielki i Esterka” St. Kozłowskiego. Doskonała gra artystów jak również wspaniałe dekoracje art. mal. W. Makojnika składają się na bardzo ciekawe imponujące widowisko, wywierające na widzu potężne wrażenie. Bilety do nabycia w obu kasach teatru. O godz. 4 po poł. bezpłatne widowisko dla wojska.

TEATR POPULARNY W SALI GEYERA

Dziś o godz. 8,20 wiecz. tylko jedno przedstawienie melodramatu w 3-ich aktach St. Gozdawy-Wiecheckiego „Poręcznik 1 Pułku”. W sobotę o godz. 8,20 wiecz. i w niedzielę o godz. 4,20 i 8,20 wiecz. „Wesoła wdówka” w premierowej obsadzie z baletem i huśtawkami. Bilety nabywać można w kasie teatru codziennie od 5 do 7 wiecz. w niedzielę od 11 do 1 i od 2 do 9 wieczorem.

Felieton.

Nasz sztandar płynie ponad trony..

I zawisł na maszcie magistratu łódzkiego czerwony sztandar, gwoli wzbudzenia strachu wśród „burżujów” łódzkich z „Rozwojem” na czele.

A potem „blade z przygasłymi oczyma” postacie pod wodzą wyperfumowanych, wymanikirowanych „towarzyszy” w takt orkiestr, grających „Krew naszą” stąpają miazrowym krokiem przez Piotrkowską.

Czerwony las sztandarów chylił się nad głowami tych, którym socjalizm jeszcze

dotychczas nie nie dał chylić się nad głowami tych, których, według słów poety „placz już się nie ima”.

Tak jak sienkiewiczowski bohater z pod Gravelotu zagrzany pieśnią legjonów „Jeszcze Polska nie zginęła” rzucił się z bagnietem na szeregi francuzów, tak robotnik łódzki, rozgrzewany „barykadami i innymi krwawymi wspominał w pochodzie o lepszej przyszłości, której niestety tak dawno oczekuje od socjalistów.

„A po dniu 1 maja „tow.” Kuk rozeszły po mieście setki egzekutorów do setek proletariuszów, którzy zabiorą im ostatnią szafę za nieopłacone podatki..

I po dniu 1 maja powóz prezydenta miasta „tow.” Ziemięckiego zaprzężony w pa-

re pysznych kłusaków przecwałuje ulicami miasta, albowiem „towarzysz” spieszyć się będzie rażać nad dolą i niedolą robotników.

A funkcjonariusze porządku publicznego przeszkodzą pracującym samowolnie na posiu konstantynowskim robotnikom ginącym z głodu..

Lecz „Niech żyje socjalizm”

Po powrocie z pochodu i akademii prowadzicy skonsumowali pyszną kolację, obficie zakrapianą najprzedniejszymi trunkami.

Robotnik zaś, powróciwszy do nędznej swej nory, upojony melodjami „rewolucyjnymi” zje miskę barszczu i położy się na barłóg by śnić cudny sen o socjalistycznych zdobyczach.

PORADNIK DLA KUPOJĄCYCH.

Mr. 6.

ZAKŁADY KAMIENIARSKIE

Klim, Brzezińska 114.

SKŁADY WĘGLA:

Biocisz, Brzezińska 24.

ZAKŁADY KOWALSKIE:

T. Wiśniewski, Radwańska 45.

PIEKARNIE:

Pawłowski, Zawiszy 47.

Zapędowski, Bałucki Rynek 3.

Kaczmarowski, Franciszkańska 52.

Suliński, Marysińska 9.

Pociałowski, Zgierska 57.

Kotlicki, Zgierska 111.

ŚLUSARNIE MECHANICZNE:

Suwalski, Golca 9.

HURTOWNIE WÓDEK.

Heleniak, Brzezińska 39.

ZAKŁADY KRAWIECKIE:

Majewski, Konstanyńska 22.

RESTAURACJE:

Łapka, Sienkiewicza 40.

WYPAJE OBIADY SMACZNE i TANIE:

Bufet Resursy, Kilińskiego 123.

ZAKŁAD RZEŹNICZY.

Biernacki, Ogrodowa 52

SKŁADY OBRAZÓW i DEWOCJI.

Radwański, Zgierska 24

PRACOWNIE OBUWIA.

Wałkowiak, Napiórkowskiego 105.

Hempiński, Główna 63

Kruczkowski, Kilińskiego 256.

Kowalczyk, Pabjanicka Szosa 18.

SKLEPY SPOŻYWCZE:

Suwalski, Bazarna 2.

Janiszewski, Dworska 22.

J Pasiak, Kałna 24.

S Walo, Słowiańska 18.

M. Kowalewska, Nowo-Zarzewska 14.

Retelewski, Brzezińska 92.

Domański, Zawiszy 27

Ostrowski, Łagiewnicka 23.

DYREKCJA

Gimnazjum Zgromadzenia Kupców m. Łodzi.

(handl. matem.—przyrod.)

ul. Narutowicza № 68

podaje do wiadomości, iż egzaminy wstępne odbędą się w dniach 29, 30 i 31 maja r. b. o godz. 4-ej po południu.

Otwartą zostanie klasa A dla nieumiejących czytać i pisać. Czesne w tej klasie wynosić będzie 300 zł. rocznie

Do klasy VII-ej Wydziału Handlowego mogą być przyjęci bez egzaminu uczniowie wszystkich typów gimnazjów po ukończeniu 6 klas

Różnice programu zostaną wyrównane drogą specjalnych dodatkowych lekcji (bezpłatnie).

Podania do klasy A, podwstępnej, wstępnej i wyższych przyjmuje kancelarja od dnia dzisiejszego 1347

Dyrektor:

Antoni Idźkowski.

ZAWIADOMIENIE

Niniejszem mam zaszczyt powiadomić Sz. Klientele, że przeprowadzeniu gruntownego remontu i zastosowaniu najnowszych udoskonaleń w sztuce fotograficznej otwieram w dn. 4 maja r. b. Ateljer Fotograficzny, które pod osobistym kierownictwem i przy współudziale najwybitniejszych sił zawodowych, prowadzić będę, co da mi możność zadowolenia najwybredniejszych gustów Sz. Klijenteli, Roboty solidna i na ściśle zamówiony termin Polecając się łaskawym względem Sz. Publiczności pozostaje

Z poważaniem
H. KONA ZEWSKI

MISTRZ SZTUKI FOTOGRAFICZNEJ z WARSZAWY
Łódź, Piotrkowska 97

POSZUKIWANY
specjalista do wyrobów skrzyń
fornirovaniych i zwyczajnych.

Oferty sub „l. G. 100”

Potrzebni chłopcy do roznoszenia gazet

Zgłaszać się do „Rozwoju”

Drobne ogłoszenia

Sprzedat.

Obuwie wykwińta na nadchodzący sezon w wielkim wyborze poleca firma B. Sumera i Syn ul. Nawrot Nr. 19 205-0

Łózko żelazne z sprzętn mater. i oraz meble wiedeńskie do poczekalni do sprzedania Nowo-Cegielniana 20 u dozorczy 1137-2

Maszyna do sprzedania ul. Luyby 50 m. 16 1940-3

Przedam sklep z obuwiami zaraz niedrogo Wład. Brzezińska 37 1842-3

NA WYPŁATE! Prawie darmo Czyste jedwabne rączno malowane szale torebki Sweaty Pończoshy Skarpatki Perelki Parasolki Poleca Leon Rubaszkin Kilińskiego 44

Wypię domek murowany z ogródkiem i ziem gotówka 15,000 Oferty pod S.K. 1954-3

NA WYPŁATE! Białe towary Purpur Materacowa Obrus-Ręczniki Koldry Kapy Chusteczki Ścieraczki Zefiry Chodnik Podpinki Poleca Leon Rubaszkin Kilińskiego 44

NA WYPŁATE! Eleganckie damskie płaszcze wełniane towary na palta i suknie Crep-de-chine Jedwab popelina-Palita Mesalina Poleca Leon Rubaszkin Kilińskiego 44

Okazyjnie do sprzedania ogórki kwaszone Beczka 35 złotych ul. Przędzalniana Nr. 77-79 ogrodnik Krawczyk 1064-2

Posady i prace

Potrzebna dziewczyna do pomocy Restauracja Targowa nr. 43 1930-2

Potrzebna zdelna podręczna ul. 28 p. Strz. Kan. nr 26 m. 32 1932-2

Potrzebna prasowaczka do pralni Nawrot 35 1938-3

Szofer przyjmie posadę może być i na wyjazd oferty do administracji Rozwoju pod „Na wyjazd” 1856-1

Potrzebna zaraz służąca i uczenica do szycia Kilińskiego 142 m. 5 1946-2

Potrzebny ślusarz na gięte roboty budowlane t. j. balkony bramy i żelazne schody ślusarnia Łąkowa 22 1960-3

Potrzebny chłopiec do podawania w cukierni Główna 49 1962-2

Potrzebny młody człowiek do pracy biurowej znający język polski i niemiecki oferty „A. K.” do „Rozwoju” 1922-2

Prasowaczka potrzebna do pralni Zielona 28 1948-3

Poszukuje się uściwej i pracownicy dziewczyny do wiążącego domu ze świadectwami Wład. Zielona 14 m. 1 1968-2

Potrzebna zdelna krawcowa Andrzejka 29 m. 14 1966-2

Potrzebna podręczna i zdelna do krawcowej Piotrkowska 87 m. 20 1872-2

Potrzebna dziewczyna do wszystkiego 6-go Sierpnia 10 prawa oficyna m. 22 1970-2

Sklep do wynajęcia zdolny dla fryzjera lub szewca Kilińskiego 254 1926-2

Lokale i mieszkania

Pokój mały odnajmę samotnej pani Orla 23 m. 20 wiadomość od 5-ej do 7-ej p.p. pier. sze wejście parter 1924-2

Przyjmę 2 kolejarzy na mieszkanie Blisko dworca kaliskiego Oferty do adm. „Rozwoju” pod „Mieszkanie” 1944-3

Zagubione dokumenty

Cachert Jan Wysoka 15 zagubił świadectwo od konia wydane w Rzgowie 1920-2

Jaworski Bronisław zagubił paszport mobilizacyjny wydany w Brzezynie 1934-2

Nikolajczyk Weronika zagubiła paszport polski wyd. w Szadku 1952-3

Popierajcie!!! Edmund Wasilewski

przypomina że ma duży wybór dobrych i modnych materiałów męskich i damskich z fabryk LEONHARDTA Bielskich i innych. Piotrkowska Nr. 152 el. 44-6 1076

Jastarnia pensjonat „Włekt”

Otwarty 1 czerwca Pokoje słoneczne z widokiem na morze Kuchnia wykwińta Blizsze ssczególności Warszawa Mokotowska 57-25 1353-3

Dwóch blacharzy budowlanych

możliwie znajomość wodociągów i język niemiecki zgłoszenia zaraz z podaniem warunków adresować LENARD i JANKOWSKI w PUCKU Pomorze. 1349-

WILLE

mourwana, skanalizowana, bardzo ładna, siedem ubikacji mieszkalnych i łazienka, ogród dekoracyjny i owocowy wyborowe i cenne gatunki drzew, budynki gospodarstwa wiejskiego, obora i stodoła dogodna komunikacja z Łodzią tramwajowa i kolejowa sprzedam okazjynie za 4000 dolarów Osorków ul. Cegielniana 14 Łódzowska 1658-4

CENA OGŁOSZEN Przed tekstem 30 gr. w tekście 30 gr. za tekstem 25 gr.; zwyczajne 14 gr.; wśród drobnych 20 i nekrologi 0 komunikaty 25 gr. za wiersz milimetrowy lub jego mniej e. Drobne ogłoszenia bezterminowe 5 gr. za wyraz, d... najmniejsze ogłoszenie 50 gr.. Drobne ponad 20 wyrazów—wyraz 10 gr. Ogłoszenia zamieszkowe 50 serce. drożej; zagraniczne 100 proc.. Stronice przed teks... rozpoczęta na 3 łamy, zwyczajnie na 5 łamów. Akcydensowe i fantazyjne ogłoszenia 50 procent drożej. p. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa redakcja... ogłoszenia przyjmuje się do godz. 7-ej po 7-ej 50 proc. drożej Za terminowe ogłoszenia administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje... przyjęte ogłoszenia bez uprzedniego zawiadomienia. Eczwój można zamawiać w Zgierzu u p. Lecha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ulia Zam... Adres w poradniku 3.50; miesięcznie — 30—zł.

Redaktor Naczelnik i Wydawca: Jan Tadeusz Czajewski. W łodzi T. Czajewskiego Red. odpowiedzialny: Edmund Bartoszek.